

ПРОТОКОЛ № 3
засідання вченої ради юридичного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
від 16 жовтня 2014 р.

Порядок денний

1. Про затвердження Концепції правничої освіти для фахової підготовки правника відповідно до Європейських стандартів вищої освіти та правничої професії на юридичному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та відповідного розвитку юридичного факультету.

Доповідає проф. П.С. Пацурківський

2. Науково-методична доповідь зав. кафедри філософії та теорії права, професора М.В. Никифорака «Принципи ефективного оцінювання студентської успішності».

Доповідає проф. М.В. Никифорак

1. Про затвердження Концепції правничої освіти для фахової підготовки правника відповідно до Європейських стандартів вищої освіти та правничої професії на юридичному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та відповідного розвитку юридичного факультету. По першому питанню слухали коментарі П.С. Пацурківського до тексту його доповіді «Про затвердження Концепції правничої освіти для фахової підготовки правника відповідно до Європейських стандартів вищої освіти та правничої професії на юридичному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та відповідного розвитку юридичного факультету» (Проект).

Проект Концепції було роздано кожному члену вченої ради юридичного факультету на її попередньому засіданні.

В обговоренні коментарів П.С. Пацурківського та проекту Концепції розвитку **взяли участь**: проф. М.В. Никифорак, проф. В. Я. Марчак, докт. юрид. наук С.Г. Меленко та О.В. Щербанюк, доценти Р.О. Гаврилюк, С.І.Нежурбіда, О.Я. Орловський, Г.П. Жаровська, к.ю.н. Д.В. Костя, к.ю.н. В.А.Вдовічен, доц. С.В. Савчук, ас. Л.Б. Нестеренко.

Ухвалили: 1. «Концепцію правничої освіти для фахової підготовки правника відповідно до Європейських стандартів вищої освіти та правничої професії на юридичному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та відповідного розвитку юридичного факультету із загальноприйнятими доповненнями та уточненнями» схвалити.

2. При плануванні роботи вченої ради, науково-методичної комісії факультету, кафедр факультету та інших його підрозділів розцінюва-

ти вищезазначену Концепцію у якості основоположного нормативного документу юридичного факультету з усіма висновками, що з цього слідує. Уточнити на основі Концепції розвитку правничої освіти на факультеті Концепції розвитку кафедр.

Відповідальні: декан, завідувачі кафедрами. Постійно.

3. Розмістити вищезазначену Концепцію на сайтах юридичного факультету та усіх його кафедр, на стенді вченої ради юридичного факультету (Концепція додається).

Відповідальний Д.В. Костя. До 01.11.2015 року.

2. Науково-методична доповідь зав. кафедри філософії та теорії права, професора М.В. Никифорака «Принципи ефективного оцінювання студентської успішності».

По другому питанню слухали науково-методичну доповідь професора М.В. Никифорака «Принципи ефективного оцінювання студентської успішності». Він наголосив, що головна мета аудиторної програми оцінювання студентської успішності – домогтися якомога кращого вивчення відповідної дисципліни чи засвоєння окремого її навчального елементу. Ось головні принципи ефективного оцінювання студентської успішності:

1. Для ефективного оцінювання потрібна чітка концепція досягнення усіх запланованих навчальних результатів. Потрібно чітко усвідомлювати, які саме знання, вміння та навички виконання ми готові сприйняти як свідчення того, що навчання було успішним? Є велика небезпека зосередження тільки на результатах засвоєння знань, тому що їх легко виявляти, констатувати і вимірювати. Якщо не передбачити на етапі планування досягнення студентами певних умінь і навичок, то ними, швидше, всього, буде знехтувано під час оцінювання.

2. Для ефективного оцінювання потрібно використовувати різні його методи. Тести на вибір відповіді можна використати для оцінювання одних навчальних результатів, есе – для інших, коли йдеться про важливість вміння висловлювати думки. Для оцінювання виконання, під час якого доводиться покладатися переважно на судження, потрібні рейтингові шкали або списки контрольних запитань. Для оцінювання складніших навчальних результатів доречно використовувати комбінацію методів.

3. Для ефективного оцінювання слід брати до уваги навчальну відповідність методів оцінювання. Навчальна відповідність оцінювання означає, що заплановані результати навчання, поле навчальних завдань і методи оцінювання мають бути узгоджені між собою.

4. Для ефективного оцінювання потрібна адекватна вибірка виконавських умінь студентів. Оцінювання завжди має справу з вибірками. Навчальна програма, зазвичай, охоплює широкий спектр набуття знань, умінь і навичок, але через обмеження часу на оцінювання та інші обмеження ми можемо перевірити або оцінити лише невелику вибірку виконавських умінь студентів у якійсь окремій галузі. Тому особливої ваги набуває адекватність вибірок контрольних завдань.

5. Для ефективного оцінювання потрібно, щоб застосовані методи були справедливими. Програма оцінювання, у якій заплановані зрозумілі студентам навчальні результати, яка використовує відповідні навчання методи, адекватну вибірку виконавських умінь і результати оцінювання для поліпшення вивчення, значно сприяє створенню атмосфери справедливості. Додатково слід докласти особливих зусиль, щоб усунути джерела труднощів та різного типу упереджень. Справедливість потребує обережності під час розробки та застосування методів оцінювання, чіткого доведення викладацьких намірів до студентів і використання результатів оцінювання для поліпшення вивчення відповідної дисципліни.

6. Для ефективного оцінювання треба конкретизувати критерії визначення успішного виконання контрольного завдання. Порівняльний метод, коли порівнюються відповіді студентів між собою, для цього недостатній. Він мусить бути доповнений ще й якісними критеріями. У правознавстві вони мають свої особливості, але формулюються тим не менше чітко. Потрібно лише про них пам'ятати. І щоразу чітко нагадувати студентам про них на початку оцінювання, точніше, оцінювання розпочинати із з'ясування його критеріїв.

7. Для ефективного оцінювання потрібний зворотній зв'язок зі студентами з боку викладача, під час якого наголошується на сильних сторонах виконання завдань та слабких його сторонах, над якими ще потрібно попрацювати. Без зворотнього зв'язку зі студентами ефективність оцінювання різко зменшується. Зворотній зв'язок має відбуватися після чи навіть під час оцінювання. Він має бути детальним і зрозумілим для студентів. Він має зосереджуватись на суттєвих елементах виконання, для того щоб помилки були виправлені. Цей зв'язок повинен містити рекомендації щодо виправлення помилок. Нарешті, він має бути позитивним і давати настанови щодо вдосконалення як виконання завдань, так і самооцінки.

8. Ефективне оцінювання має підтримувати комплексна система виставлення балів і звітування. Оскільки останнім часом акцент робиться на оцінюванні виконання, виникає потреба у розгалуженій системі виставлення балів і звітування, щоб адекватно визначити виконавські вміння студентів. Звіти, які базуються на запланованих навчальних результатах і портфолію студента, стають дедалі важливішими для звітування про прогрес у навчанні.

Професор М.В. Никифорак також проаналізував чинники підвищення валідності та надійності результатів оцінювання:

Чинники	Заходи, які слід вжити
1. Чітко конкретизований перелік навчальних результатів	1. Визначте заплановані навчальні результати
2. Репрезентативна вибірка чітко визначеного поля навчальних завдань.	2. Підготуйте опис поля студентських досягнень, які мають оцінюватись та вибірку пропонованих завдань.
3. Завдання, що співвідносяться з навчальними результатами, які треба виміряти.	3. Доберіть оціночні завдання до визначених у навчальних результатах конкретних виконавських умінь.
4. Завдання, які мають належний рівень складності	4. Доберіть оціночні завдання за рівнем складності з урахуванням навчального завдання,

	здібностей студентів та того, які будуть використані результати оцінювання.
5.Завдання, які дозволяють ефективно розрізняти успішних та неуспішних виконавців.	5. Дотримуйтеся загальних принципів і конкретних правил підготовки методик оцінювання та зважайте на чинники, які можуть викривити результати.
6.Кількість завдань достатня, щоб виміряти адекватну вибірку студентських досягнень, дати надійні результати й уможливити інтерпретацію результатів.	6. Якщо вік студентів або наявний для оцінювання час потребують обмеження кількості завдань, робіть пробні інтерпретації, оцінюйте результати частіше та вивіряйте їх за допомогою інших даних.
7.Прийоми, які сприяють ефективній підготовці та застосуванню методик оцінювання.	7. Пишіть чіткі інструкції та застосовуйте прийоми, які полегшують адміністрування, винесення оцінок чи суджень на інтерпретацію.

В обговоренні доповіді проф. М.В. Никифорака **взяли участь:** професори П.С. Пацурківський, В.Я.Марчак, Є.Д. Скулиш, Н.Я. Якимчук, доктори юридичних наук С.Г. Меленко, О.В. Щербанюк, доценти О.І. Ющик, Р.О. Гаврилук, Г.П. Жаровська, В.А. Вдовічен.

Заслухавши та обговоривши науково-методичну доповідь професора М.В. Никифорака «Принципи ефективного оцінювання студентської успішності», вчена рада **ухвалила:**

1. Оцінювання студентської успішності потрібно вдосконалювати, включаючи оцінювання більш складних навчальних результатів, ніж це було раніше.
2. Методи оцінювання дуже різняться, але їх можна класифікувати як тести на вибір відповіді, тести на надання відповіді, оцінювання обмеженого виконання та оцінювання розширеного виконання.
3. Тестам на вибір відповіді (наприклад, що містять запитання множинного вибору) властивий найнижчий рівень реалістичності та складності завдань для оцінювання, але вони потребують мало часу на проведення і їх можна оцінити швидко й об'єктивно.
4. Для тестів на надання відповіді (наприклад, написання есе) характерний вищий рівень реалістичності та складності завдань (наприклад, вони перевіряють вміння створювати, аналізувати та висловлювати ідеї), ніж для тестів на вибір відповіді, але на їх проведення потрібно більше часу, а адекватно оцінити їх важче.
5. Оцінювання виконання, як обмеженого, так і розширеного, може досягти високого рівня реалістичності (тобто, стосуватися реальних життєвих проблем), воно зосереджує увагу на дуже складних навчальних завданнях, але потребує значного часу для проведення, базується на судженнях і тому суб'єктивне.
6. Правильною політикою оцінювання є використання найефективнішого з відповідних методів для оцінювання кожного запланованого навчального результату, але не слід нехтувати складними навчальними ре-

- зультатами лише через те, що для їх оцінювання потрібно багато часу, а поставити їм оцінку чи винести судження про них набагато важче.
7. Ефективне оцінювання потребує чіткої концепції запланованих навчальних результатів, відповідних методик оцінювання, адекватної для кожної з методів вибірки завдань, критеріїв судження про успішність, своєчасного та детального зворотного зв'язку з студентами та системи виставлення балів і звітування, яка гармонійно узгоджується із програмою оцінювання.
 8. Валідність і надійність – найважливіші характеристики будь-якого методу оцінювання, їх треба брати до уваги під час планування та підготовки методик оцінювання.
 9. Справедлива та надійна інтерпретація результатів оцінювання потребує чітко визначених запланованих навчальних результатів, репрезентативної вибірки відповідних завдань, правильної системи виставлення оцінок та усунення чинників, як вносять помилки.
 10. Результати оцінювання можна інтерпретувати, порівнюючи виконання завдань одним студентом з іншими (прив'язана до норм інтерпретація) або на підставі виконання кожним окремим студентом чітко встановленого набору завдань (прив'язана до критеріїв інтерпретація).
 11. Прив'язана до критеріїв інтерпретація дуже важлива для навчального використання результатів оцінювання, а прив'язана до норм інтерпретація може допомогти прийняти рішення щодо відбору та класифікації студентів.
 12. В окремих випадках інтерпретації – і прив'язану до критеріїв, і прив'язану до норм – можна застосовувати до одного і того ж самого виду оцінювання.
 13. Дані практичні рекомендації надати усім викладачам кафедр для їх використання по вдосконаленню оцінювання результатів навчання студентів.

Відповідальні завідувачі кафедрами. До 01.XI.2014 р.

Голова вченої ради юридичного факультету
Чернівецького національного
університету імені Ю.Федьковича

П.С. Пацурківський

Секретар вченої ради

О.І. Ющик